

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
-AUTORITETI I KONKURENCËS-
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM

Nr. 154 , datë 01.10.2010

“Për

ndalimin e marrëveshjes midis ndërmarrjeve “Classic” sh.p.k, “Hyundai Auto Albania” sh.p.k, “Noti” sh.p.k dhe “Ultra Motors” sh.p.k. dhe vendosje gjobe ndaj tyre për kufizim të konkurrencës në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja”

Komisioni i Konkurrencës, me pjesëmarrjen e:

- Lindita MILO (LATI) Kryetar
- Servete GRUDA Anëtar
- Koço BROKA Anëtar
- Rezana KONOMI Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 20.09.2010, shqyrtoi çështjen me:

Objekt: Ekzistenca ose jo e marrëveshjes në oferta ndërmjet ndërmarrjeve “Classic” sh.p.k, “Hyundai Auto Albania” sh.p.k, “Ultra Motors” sh.p.k dhe “Noti” sh.p.k, për kufizim të konkurrencës në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja.

Baza ligjore: - Neni 24, shkronja d); neni 26; neni 4, pika 1; neni 74 pika 1, shkronja a) dhe neni 75, pika 1, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”;
- Ligji Nr. 8485, datë 11. 11. 1999 “Kodi i Procedurave Administrative”.

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Raportit të grupit të punës mbi hetimin e thelluar në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja të hapur me Vendimin nr. 135, dt. 21.12.2009 të Komisionit të Konkurrencës;
- Relacionit të Sekretares së Përgjithshme;

- Pretendimeve të ndërmarrjeve nën hetim “Classic” sh.p.k, “Hyundai Auto Albania” sh.p.k, “Ultra Motors” sh.p.k të paraqitura në seancat dëgjimore përkatëse: të datës 17/06/2010, dhe datës 23/06/2010; si dhe ato me shkrim të dërguara pranë Autoritetit të Konkurrencës, përkatësisht me shkresat Nr. 116 Prot, datë 05. 06. 2010; Nr. 067 Prot, datë 05. 06. 2010; Nr. 10 Prot, datë 10. 06. 2010. “Noti” sh.p.k nuk paraqiti pretendime me shkrim si dhe nuk mori pjesë në seancë dëgjimore me gjithë ftesën e dërguar nga autoriteti.

VËREN SE :

I. PROCEDURA

1. Procedura e ndjekur gjatë hetimit është bazuar në Kreun II dhe III të pjesës III të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” (këtu e me poshtë “Ligji”) dhe Ligjit Nr. 8485, datë 11.11.1999 “Kodi i Procedurave Administrative”.
2. Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës, bazuar në nenin 28, germa a) të Ligjit, me nismën e tij, realizoi një monitorim në tregun e prokurimeve publike të automjeteve të reja për të parë, nëse kishte element që kufizojnë ose shtrembërojnë konkurrencën në këtë treg.
3. Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës, duke marrë shkas nga gjetjet e konstatuara gjatë monitorimit të realizuar në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja, bazuar në nenin 42, të Ligjit, me anë të Vendimit Nr. 246, datë 08.07.2009 “Për hapjen e procedurave të hetimit paraprak në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja”, të ndryshuar me Vendimin Nr. 260, 21.07.2009 të Sekretarit të Përgjithshëm, vendosi hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja, për të parë nëse ka apo jo ndërmarrje, që kryejnë veprime apo sjellje me elementë antikonkurrues, të cilat bien ndesh me Ligjin.
4. Në përfundim të hetimit paraprak rezultoi se ekzistojnin evidenca, në formë elektronike dhe shkresore, të bashkëpunimit për pjesëmarrje në prokurimet publike midis 4 ndërmarrjeve “Classic” sh.p.k, “Ultra motors” sh.p.k, “Noti” shpk dhe “Hyundai Auto Albania” shpk, , e cila mund të përbënte një marrëveshje të ndaluar në prokurime ndërmjet ndërmarrjeve, që veprojnë në tregun përkatës.
5. Pas shqyrtimit të raportit të hetimit paraprak, Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 24, shkronja d) dhe nenit 43, pika 1, të Ligjit, si dhe në nenin 12 dhe nenin 21, pika 4, të Rregullores “Për funksionimin e Autoritetit të Konkurrencës”, me Vendimin nr. 135, datë 21.12.2009 vendosi: “Hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja”, ndaj ndërmarrjeve “Classic” sh.p.k; “Ultra motors” sh.p.k; “Noti” sh.p.k; dhe “Hyundai Auto Albania” sh.p.k, me objekt ekzistencën ose jo të marrëveshjeve

në oferta që kufizojnë konkurrencën në tregun e prokurimit të automjeteve të reja.

6. Në zbatim të këtij vendimi të Komisionit, Sekretariati ka kryer procedurat hetimore në përputhje me Ligjin dhe Kodin e Procedurave Administrative. Në përfundim të procedurave hetimore, Sekretariati ka paraqitur pranë Komisionit të Konkurrencës raportin e hetimit të thelluar.
7. Raporti i hetimit të thelluar iu komunikua ndërmarrjeve objekt hetimi: "Classic" sh.p.k; "Ultra motors" sh.p.k; "Noti" sh.p.k; dhe "Hyundai Auto Albania" sh.p.k me anë të shkresës Nr. 203 prot, datë 07.05.2010 të Autoritetit të Konkurrencës.
8. Në zbatim të nenit 39 të Ligjit palët nën hetim paraqitën pretendimet e tyre mbi raportin e hetimit të thelluar në seancat dëgjimore, si dhe me shkrim, pretendime që janë marrë në konsideratë nga Komisioni i Konkurrencës.

II. PERIUDHA E HETIMIT DHE NDËRMARRJET NËN HETIM

9. Periudha e hetimit, e përcaktuar nga Komisioni i Konkurrencës në Vendimin Nr. 135, datë 21.12.2009 "Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja", përfshin periudhën kohore nga 01 Janar 2007 deri në 20 Dhjetor 2009.
10. Ndërmarrjet nën hetim janë përcaktuar në Vendimin Nr. 135, datë 21.12.2009 të Komisionit të Konkurrencës. Ndërmarrjet nën hetim të përcaktuara në vendimin e mësipërm të Komisionit të Konkurrencës janë:
  - Ndërmarrja "**HYUNDAI AUTO ALBANIA**" sh.p.k, me NIPT K62420006T, me seli në: "Rruga e Durrësit", përballë Pallatit të Sportit "Asllan Rusi" Tiranë;
  - Ndërmarrja "**ULTRA MOTORS**" sh.p.k, me NIPT K21525002J, me seli në: "Rr. e Kavajës, nr. 116, Tiranë";
  - Ndërmarrja "**CLASSIC**" sh.p.k, me NIPT J91909004J, me seli në: "Rr. e Kavajës, Tiranë";
  - Ndërmarrja "**NOTI**" sh.p.k, me NIPT K62717605S, me seli në: Gerhot, Gjirokastër, Lagjia "Pllake", Blloku i Furrave.

III. STRUKTURA E TREGUT

11. Tregu përkatës, në bazë të nenit 3 pikës 7 të Ligjit dhe të Vendimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 76, datë 07. 04. 2008 "Për miratimin e udhëzimit për përcaktimin e tregut përkatës" përcaktohet në dy dimensione:

a. Tregu i produkteve

b. Tregu gjeografik

III.1 Tregu përkatës i produktit

12. Duke u bazuar në parimin e zëvendësueshmërisë, produkte të zëvendësueshme në prokurimet publike për blerje automjetesh të reja, janë të gjitha llojet e automjeteve të reja që ofrohen nga ndërmarrjet pjesëmarrëse në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja. Këto produkte të ofruara duhet të plotësojnë specifikimet teknike që kërkohen në një prokurim publik të organizuar nga ana e një Autoriteti Kontraktor.
13. Specifikimet teknike që paraqesin autoritetet kontraktore në prokurime publike për automjetet janë përcaktuesit kryesorë të dimensioneve të tregut përkatës. Kriteret e përcaktuara nga autoritetet kontraktore, klasifikohen në disa grupe kryesore ku futen: dimensionet, fuqia motorike, transmisioni dhe pajisjet e brendshme, përcaktohet edhe se cilat janë ndërmarrjet. Këto kriteret përcaktojnë se cilat janë ndërmarrjet që operojnë në tregun përkatës të produktit.
14. Për analizimin e sjelljes së ndërmarrjeve dhe efekteve që ka shkaktuar sjellja e tyre në treg do të konsiderojmë treg përkatës produkti, tregun e automjeteve të reja që ofrohen për prokurim publik.

III. 2 Tregu gjeografik

15. Te gjitha palët janë aktive në tregun e produktit, nëpërmjet ofertimit të tyre, në të gjithë territorin e Shqipërisë. Për vlerësimin e impaktit që shkakton ofertimi, tregu gjeografik do të konsiderohet territori i Republikës së Shqipërisë.

IV. SJELLJA E NDËRMAREJVE NË TREG

16. Gjatë procedurës së hetimit të thelluar për sjelljen e ndërmarrjeve nën hetim "Classic" sh.p.k, "Huyndai Auto Albania" sh.p.k, "Ultra motors" sh.p.k dhe "Noti" sh.p.k në tregun e prokurimit të automjeteve të reja, janë administruar një sërë evidencash për të parë sjelljen e tyre në treg, në këndvështrim të ligjit "Për mbrojtjen e konkurrencës".
17. Nga analiza e evidencave të administruara mbi konkurrencën në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja, bazuar edhe në metodologjinë e OECD-së "Për luftën ndaj koordinimit të ofertave në prokurimet publike"¹, rezultoi se ka:
  - Një numër të vogël ofertuesish që marrin pjesë në tregun përkatës;
  - Rotacion në ofertime;
  - Mundësi dhe shenja të komunikimit midis ofertuesve;
  - Marrëdhënie midis ofertuesve pas shpalljes së ofertës fituese;

---

¹ <http://www.oecd.org/dataoecd/27/19/42851044.pdf>

- Shenja të ngjashme në dokumentet e paraqitura nga ofertues të ndryshëm.

18. Ndërmarrjet nën hetim, "Classic" sh.p.k, "Hyundai Auto Albania" sh.p.k, "Ultra motors" sh.p.k dhe "Noti" sh.p.k, *përdorin skemën e nenkontraktimit (furnizimit)*, duke blerë automjete objekt prokurimi nga njëra-tjetra. Këto automjete blihen nga ofertuesi i suksesshëm pas shpalljes së tij fitues nga një prej ndërmarrjeve nën hetim, e cila mund të jetë: një konkurrent jo i suksesshëm ose një konkurrent jo pjesëmarrës në prokurim. Automjetet blihen dhe shiten me të njëjtin çmim duke ruajtur në këtë mënyrë çmimin e rishitjes². Njëpërmjet këtyre marrëveshjeve, ndërmarrjet objekt hetimi realizojnë pjesëmarrjen efektive në prokurime si dhe ndarjen e fitimeve të arritura pa të drejtë. Një nga skemat që përdoren për ndarjen e këtyre fitimeve është vërtetuar nëpërmjet marrëveshjes së shkruar midis "Noti" shpk dhe "Classic" shpk, ku përcaktohet ndarja e fitimeve të realizuara nga shitjet, nëpërmjet caktimit të çmimit të rishitjes dhe përcaktimit të fitimit që do marrë "Noti" nga shitjet. Pra, "Classic" sh.p.k bëhet aktiv de fakto në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja, ndërkohë që ka qenë i përjashtuar nga pjesëmarrja në këtë treg. Kështu për shembull:

- Sipas faturës tatimore të shitjes nr. 811, dt. 18.09.2008, me nr. serie 40152263, "Classic" shpk i shet "Noti" shpk 1 (një) automjet model VW Jetta, me nr. shasie: WVW ZZZ 1KZ 8M 196 346 dhe çmim për njësi pa tvsh: xxxxx lekë. Sipas Faturës nr. 45, dt. 19.09.2008, nr. serie 36747896, "Noti" sh.p.k po këtë automjet, ia prokuron autoritetit kontraktor "Njësisë Bashkiake nr. 8", Tiranë, po me të njëjtin çmim që e ka blerë nga "Classic" sh.p.k, si dhe pas datës së zhvillimit të tenderit (dt. 15.08.2008) dhe pasi është shpallur fitues.
- Sipas faturës nr. 454, dt. 25.06.2009, me nr. serie 41888305, "Classic" shpk i shet "Noti" shpk 1 (një) automjet model VW Passat, me nr. shasie: WVW ZZZ 3CZ 9P 073 372 dhe çmim për njësi pa tvsh: xxxx lekë. Sipas faturës nr. 31, dt. 25.06.2009, me nr. serie 38310946, "Noti" sh.p.k, po këtë automjet ia prokuron autoritetit kontraktor "Gjykatës Kushtetuese", po në të njëjtën datë dhe me të njëjtin çmim që e ka blerë nga "Classic" sh.p.k, si dhe pas datës së zhvillimit të tenderit (dt. 03.06.2009) dhe pasi është shpallur fitues.

19. Këto skema të *nenkontraktimit (furnizimit)*, janë evidentuar edhe nga ndërmarrjet e tjera objekt hetimi. Shembuj janë si më poshte:

- Me anë të faturave nr. 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853 të datës 26.12.2007 *Ultra motors sh.p.k* ka blerë nga "Classic" sh.p.k automjete Tip. fuoristradë Mitsubishi me vlerë xxx leke (tre prej tyre) dhe xxx leke (katër prej tyre). Nga regjistri i magazinës daljet rezulton se me anë të faturave nr. 5,6,7,8,9,10,11, datë 31.12.2007 "Ultra motors" sh.p.k i ka shitur D.P.Tatimeve *automjete me vlerë totale xxxx lekë*. Sipas shkresës nr. 7/4, dt. 26.01.2010, "Ultra motors" sh.p.k

² Sipas Faturave të mara gjatë inspektimit në ndërmarrje si dhe të sjella nga vetë ndërmarrjet në përgjigje të kërkesave për informacion.

konfirmon se ka paraqitur ofertë në prokurimin e zhvilluar nga D.P. Tatimeve, me 7 automjete Tip. fuoristradë Mitsubishi, me vlerë xxxx lekë secila, që në total bëjnë xxxx lekë, nga rezulton se: "Ultra motors" ka blerë automjetet objekt prokurimi nga "Classic" sh.p.k, i cili është ofertuesi jo fitues i këtij prokurimi, dhe i ka lëvruar ato pranë autoritetit kontraktor D.P.Tatimeve me të njëjtin çmim me të cilin i ka blerë duke ruajtur në këtë mënyrë çmimin e rishitjes.

- Në bazë të faturës nr. 80, dt. 27.08.2007 "Ultra motors" ka blerë nga "Hyundai Auto Albania" një automjet tip. Minibuz 9 vendesh me vlerë xxxx lekë. Në bazë të faturës nr. 4, dt. 08.10.2007 "Ultra motors" i ka shitur Komunës Kashar një automjet me vlerë po xxxx lekë. Sipas shkresës nr. 7/4, dt. 26.01.2010, "Ultra motors" konfirmon se ka paraqitur ofertë në prokurimin e zhvilluar nga Komuna Kashar me një automjet tip. Minibuz me vlerë xxxx lekë. Në këtë mënyrë "Ultra motors" ka blerë automjetet objekt prokurimi nga "Hyundai Auto Albania" sh.p.k dhe i ka lëvruar ato pranë autoritetit kontraktor Komuna Kashar me të njëjtin çmim me të cilin i ka blerë duke ruajtur në këtë mënyrë çmimin e rishitjes.
- Sipas rregjistrimit analitik të blerjeve me artikuj dhe librit të blerjeve, për vitin 2009, rezulton që "Ultra motors" të ketë blerë nga "Classic" me anë të faturave nr. 108, 109, 110, dt. 05.02.2009; nr. 138, 139, 140, 141, 142, dt. 16.02.2009, automjete model Mitsubishi Pajero, kodi 004, me vlerë xxxx leke për njësi (pa tvsh); Sipas regjistrimit analitik të shitjeve me artikuj dhe regjistrimit të shitjeve, për vitin 2009, rezulton se automjete model Mitsubishi Pajero, kodi 004, i janë shitur Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, me anë të faturave nr. 6, 7, 8, dt. 05.02.2009; nr. 9, 10, dt. 23.02.2009 me vlerën xxxx leke për njësi (pa tvsh), pra me të njëjtën vlerë që edhe janë blerë nga "Classic" sh.p.k.

20. Ndërmarrjet nën hetim përdorin skemën e ofertës së mbuluar duke rënë dakord me përpara se cili do paraqesë ofertën fituese në procesin e prokurimit, ku ata do të jenë pjesëmarrës, me qëllim që të kualifikohet ai që ka ofertën më të ulët. Vihet re se në rastet kur ofertues janë vetëm Classic, Ultra Motors, Noti dhe Hyundai, ofertat e paraqitura janë shumë afër fondit limit dhe lëvizin shume pak njëra nga tjetra, duke realizuar objektivin e rritjes se ofertës fituese dhe si rezultat dhe shumës që fituesi i ofertës do të marre. Kritja e ofertës nga ndërmarrjet nën hetim varion nga 95%-99%, afër fondit limit. Ndërsa kur pjesëmarrës janë ofertues të tjerë, (pervec ndërmarrjeve nën hetim), vlerat e ofertave fituese variojnë nga 75% - 89 % të fondit limit, si dhe % e ofertës së ndërmarrjeve nën hetim në raport me fondin limit zvogëlohet. Kështu për shembull:

- Në tenderin e zhvilluar nga ALUIZNI, viti 2007, me fond limit xxx lekë pa tvsh, marrin pjesë Classic dhe Hyundai dhe fiton Classic me 99.6 % të fondit limit (në vlerën xxxx lek pa tvsh) mbeshtetur nga Hyundai me 99.8% të fondit limit (në vlerën xxxx lek pa tvsh).
- Në tenderin e zhvilluar nga Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, viti 2007, me fond limit xxxx leke pa t.v.sh marrin pjesë "Ultra motors" dhe "Classic" dhe

- fiton "Ultra motors" me 100% te fondit limit (në vlerë xxxx lek pa t.v.sh) mbeshtetur nga "Classic" me 100% te fondit limit (në vlerë xxxx lek pa t.v.sh).
- Në tenderin e zhvilluar nga Porti detar Vlore me fond limit xxxx leke pa t.v.sh, viti 2007, marrin pjese "Ultra motors" dhe "Classic", ku fiton "Ultra motors" me 99.9% te fondit limit (ne vlerën xxxx leke pa t.v.sh) mbështetur nga "Classic" me 99.9% (ne vlerën xxxx leke pa t.v.sh).
  - Në tenderin e zhvilluar nga Posta Shqiptare, viti 2007, me fond limit xxxx leke, marrin pjese "Anas" dhe "Classic" dhe fiton "Anas" me 84% te fondit limit duke marre pjese "Classic" me oferten 89% te fondit limit. Ne kete rast vihet re ulja e ofertes nga ndërmarrja nen hetim.
  - Në tenderin e zhvilluar nga Njesia Bashkiake nr. 8 Tirane, me fond limit xxxx leke pa t.v.sh, viti 2008, marrin pjese "Noti", "Ultra motors" dhe "Hyundai", ku fiton "Noti" me 97.6% te fondit limit (ne vlerën xxxx leke pa tvsh) mbështetur nga "Ultra motors" me 99.1% (ne vlerën xxxx leke pa tvsh) dhe "Hyundai" me 99.7% (ne vlerën xxxx leke pa tvsh).Në tenderin e zhvilluar nga Gjykata Kushtetuese, viti 2008, me fond limit xxxx lekë marrin pjesë "Hyundai Auto Albania" me ofertë xxxx lekë dhe "Noti" me ofertë xxxx dhe fiton "Noti" me 99.6% te fondit limit mbeshtetur nga "Hyundai Auto Albania" me 99.9% te fondit limit.
  - Në tenderin e zhvilluar nga MPPTT, viti 2008, me fond limit xxxx leke marrin pjese "Noti" dhe "Ultra motors" dhe fiton "Noti" me 99.6% te fondit limit mbeshtetur nga "Ultra motors" me 99.8% te fondit limit.
  - Në tenderin e zhvilluar nga Njesia Prokurimeve pranë Ministrise se Brendshme, Loti VII, ne vitin 2008, me fond limit xxxx leke marrin pjese "Noti" me 75% te FL, "Ultra motors" me 79 % te FL dhe "Anas" me 85% te FL dhe fiton "Noti" me 75% te fondit limit duke ulur vleren nga FL. Në raste të tilla, kur pjesëmarrës në tender janë edhe ndërmarrje të tjera përveç atyre nën hetim, vihet re një ulje e vlerës së ofertës në raport me fondin limit nga ana e ketyre të fundit.
  - Në tenderin e zhvilluar nga Gjykata Kushtetuese, viti 2009, me fond limit xxxx lekë marrin pjesë "Hyundai Auto Albania" me ofertë xxxx lekë dhe "Noti" me ofertë xxxx dhe fiton "Noti" me 99.6% te fondit limit mbeshtetur nga "Hyundai Auto Albania" me 99.8% te fondit limit.
  - Në tenderin e zhvilluar nga Universiteti Tiranes, viti 2009, me fond limit xxxx leke marrin pjese "Noti" dhe "Hyundai" dhe fiton "Noti" me 99.6% te fondit limit mbeshtetur nga "Hyundai" me 99.8% te fondit limit.
  - Në tenderin e zhvilluar nga Njesia e Prokurimeve pranë Ministrise se Brendshme, Loti IV, viti 2009, me fond limit xxxx leke marrin pjese "Ultra

motors" dhe "Hyundai Auto Albania" dhe fiton "Ultra motors" me 98.2% te fondit limit mbeshetur nga "Hyundai" me 99.6% te fondit limit.

- Në tenderin e zhvilluar nga Njesia Prokurimeve e Ministrise se Brendshme ne vitin 2009, me fond limit xxxx leke marrin pjese "Porche Albania" me 87%, "Hyundai Auto Albania" me 91% dhe fiton "Porche" me 87% te fondit limit duke ulur vleren nga fondi limit.

21. **Ndërmarrjet nen hetim përdorin skemën e ofertës ne rotacion**, duke paraqitur ne rrotullim ofertën me te ulet qe te jene fituese, si dhe duke ruajtur dhe rritur pjesën e përbashkët të tregut të këtyre ndërmarrjeve gjate vitit 2008. Gjate rotacionit % e ofertës fituese është përgjithësisht afër fondit limit, dhe me një ndryshim te vogël ndaj ofertës konkurruese. Kështu për shembull:

- Gjate vitit 2007: "Classic" ka fituar 6 here kundrejt "Ultra motors", me vlere totale xxx lek - "Ultra motors" ka fituar 2 here kundrejt "Classic" me vlere total xxxx lek.
- Gjate vitit 2008: "Hyundai" ka fituar 2 herë kundrejt "Noti" me vlere totale xxxx lek - "Noti" ka fituar 6 herë kundrejt "Hyundai" me vlere totale xxxx lek; "Noti" ka fituar 6 herë kundrejt "Ultra motors" me vlere totale xxxx lek - "Ultra motors" ka fituar 2 herë kundrejt "Noti" me vlere totale xxxx lek.
- Gjate vitit 2009: "Hyundai" ka fituar 4 herë kundrejt "Ultra motors" me vlere totale xxxx lek - "Ultra motors" ka fituar 1 herë kundrejt "Hyundai" me vlere totale xxxx lek.

22. **Ekzistenca e shenjave të ngjashme apo të njëjta** në dokumentet e dorëzuara në Autoritetet Kontraktore mbi ofertat e "Classik" sh.p.k, "Ultra motors" sh.p.k, "Noti" sh.p.k dhe "Hyundai Auto Albania" sh.p.k, është një tregues tjetër i marrëveshjes ndërmjet ndërmarrjeve nën hetim. Shenja të tilla të njëjta janë p.sh. gabime drejtshkrimore; vërtetime te lëshuara ne te njëjtën date dhe numra serial te njepasnjeshem nga kompani sigurimi te njëjta; numër protokolli i njëjte, ose i njepasnjeshem; noterizime nga e njëjta notere; përkthime nga persona te njëjte; të njëjtën formulim, formatim, madhësi dhe lloj shkrimi; përfaqësues te njëjte ne prokurime. Kështu për shembull:

a) Në tenderin e zhvilluar nga Autoriteti Kontraktor "Njësia Bashkiake Nr.6", më datë 04.10.2007, me Fond Limit xxx Lek pa t.v.sh, me ofertues: "Hyundai Auto Albania" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; "Ultra motors" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; dhe "Classik" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; nga shqyrtimi i dokumenteve të ofertuesve rezultuan karakteristika të njëjta, si:

- Ekstrakti i Regjistrimit Tregtar (për Classic - Ultra motors - Hyundai) ka datë lëshimi të njëjtë për të tre konkurentët - 21.09.2007;
- Vërtetimi i Gjëndjes Gjyqësore (për Classic - Hyundai - Ultra motors) mban të njëjtin Nr. Prot. dhe të njëjtën datë lëshimi - 25.09.2007;

- Vertetimi nga Zyra e Përmbartimit (për Classic - Hyundai - Ultra motors) ka datë lëshimi të njëjtë për të tre konkurrentët - 20.09.2007, si dhe Nr. Prot. të njëpasnjëshëm ;
- Vertetimi nga Gjykata Tiranës (për Hyundai - Ultra motors - Classic) ka datë lëshimi të njëjtë për të tre konkurrentët - 21.09.2007;
- Vertetimi nga Prokuroria (për Hyundai - Ultra motors - Classic) ka datë lëshimi të njëjtë për të tre konkurrentët - 21.09.2007;
- Vertetimi nga Tatimet për Shlyerjen e detyrimeve (për Hyundai -Ultra motors) ka datë lëshimi të njëjtë për të dy konkurrentët - 26.09.2007, si dhe Nr. Prot. të njëpasnjëshëm.

b) Në tenderin e zhvilluar nga Autoriteti Kontraktor: "Njësia Bashkiake Nr. 8", Tiranë, më datë 15.08.2008, me fond limit xxxx lekë pa t.v.sh, me ofertues: "Hyundai Auto Albania" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; "Ultra motors" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; dhe "Noti" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; nga shqyrtimi i dokumenteve të ofertuesve rezultuan karakteristika të njëjta, si:

- Ekstrakti Historik i Regjistrimit Tregtar (për Noti - Ultra motors -Hyundai) ka datë lëshimi të njëjtë për të tre konkurrentët - **21.03.2008**.
- Ekstrakti i Regjistrimit Tregtar (për Noti - Ultra motors) data e lëshimit është e njëjtë për të dy këta konkurrentë - **17.06.2008**.
- Formulari i sigurimit të ofertes (për Noti - Hyundai) është lëshuar nga e njëjta Kompani Sigurimi; në të njëjtën datë lëshimi - **15.08.2008**; me numër serial të njëpasnjëshëm.
- Vertetimi nga Tatimet për Sig Shoq-Shend (për Hyundai -Ultra motors), ka datë lëshimi të njëjtë për të dy konkurrentët - 01.08.2008; si dhe Nr. Prot. të njëpasnjëshëm.
- Vertetimi nga Tatimet për Xhiron Vjetore (për Hyundai -Ultra motors) ka datë lëshimi të njëjtë për të dy konkurrentët - 01.08.2008; si dhe Nr. Prot. të njëpasnjëshëm.
- Vertetimi nga Tatimet për shlyerjen e detyrimeve (për Hyundai -Ultra motors) ka datë lëshimi të njëjtë për të dy konkurrentët - 01.08.2008; si dhe Nr. Prot. të njëpasnjëshëm.
- Vertetimi nga Përmbartimi për Hyundai -Ultra motors, data e lëshimit është e njëjta për të dy konkurrentët 16.06.2008 si dhe Nr Prot të njëpasnjëshëm .

c) Në tenderin e zhvilluar nga Autoriteti Kontraktor: "**Autoriteti Kontraktor – Bashkia Vlorë data 25.05.2009**, me fond xxxx Lek pa t.v.sh, me ofertues: "Hyundai Auto Albania" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; "Ultra motors" sh.p.k me vlerë oferte xxxx lek pa t.v.sh; nga shqyrtimi i dokumenteve të ofertuesve rezultuan karakteristika të njëjta, si:

- Vertetim nga Zyra e Përmbartimit Hyundai - Ultra motors, data e lëshimit është e njëjta për të dy konkurrentët 21.05.2009 si dhe Nr Prot të njëpasnjëshëm
- Formulari i çmimit të ofertes, Hyundai – Ultra motors. Tek të dy konkurrentët është i njëjti format i tabelës, është plotësuar me të njëjtën formulim të fjalive si dhe ka të njëjtën hapsirë bosh (dy rrjeshta tablele).
- Formulari i Deklarimit të Ofertës Hyundai -Ultra motors. Tek të dy konkurrentët, është plotësuar me të njëjtin formulim të fjalive, me të njëjtën madhësi dhe tip shkrimi si dhe me të njëjtën hapësirë bosh ndërmjet fjalive me numër rendor .
- Sasia dhe Grafiku i Levimit Hyundai - Ultra motors. Tek të dy konkurrentët formulari është plotësuar me të njëjtën formulim të fjalive, me të njëjtin format të tabelës dhe me të njëjtin madhësi dhe lloj shkrimi.
- Deklarata mbi konfliktin e interesit Hyundai - Ultra motors Tek te dy konkurrentët, është plotësuar me të njëjtin formulim të fjalive dhe me të njëjtin madhësi dhe lloj shkrimi.
- Vërtetim Përkthimit të Marrëveshjes Hyundai. Vërtetimi i përkthimit nga gjuha angleze e marrëveshjes së ndërmarrjes "Hyundai Auto Albania" me shoqërinë "Hyundai Motor Company" është bërë nga punonjesi i cili është drejtor i shitjeve të ndërmarrjes "Classic" sh.p.k.

23. **Janë gjetur evidenca direkte, në formë elektronike dhe shkresore, të bashkëpunimit midis 4 ndërmarrjeve "Classic" sh.p.k, "Ultra motors" sh.p.k, "Noti" sh.p.k dhe "Hyundai" sh.p.k.** Sipas evidencave të pjesëmarrjes në prokurimet publike si dhe evidencave të marra gjatë inspektimeve, ka shenja të një bashkëpunimi në përgatitjen e ofertave dhe dokumentacionit përkatës për pjesëmarrjen në prokurimet publike midis ndërmarrjeve "Classic" sh.p.k, "Noti" sh.p.k, "Hyundai" sh.p.k dhe "Ultra motors" sh.p.k. Ky bashkëpunim shfaqet: në formën e shkëmbimit të informacionit të detajuar mbi çmimet dhe specifikimet teknike të automjeteve, gjë që tregon përgatitjen e ofertave nga një punonjës i përbashkët, ose nga një numër punonjësish të cilët punojnë ngushtësisht me njëri-tjetrin; në një numër punonjësish të përbashkët të cilët kryesisht, siç ka dalë dhe nga inspektimet, merren me përgatitjen e ofertave për pjesëmarrjen në prokurimet publike; në dealer të përbashkët me të cilët janë konkurrentë në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja. Këto evidenca direkte tregojnë për ekzistencën e një marrëveshjeje të ndaluar në oferta midis ndërmarrjeve nën hetim.

24. Ndërmarrjet "Hyundai" sh.p.k, "Ultra motors" sh.p.k, "Classic" sh.p.k, dhe "Noti" sh.p.k kanë aplikuar skemat e vërtetuara në baze të gjetjeve, sipas metodologjisë së përdorur të OECD, duke shkelur nenin 4, pika 1 të Ligjit, veçanërisht germën a) të kësaj pike.

25. Sa më lart, nga analiza e sjelljes së këtyre ndërmarrjeve në treg, vërtetohet ekzistenca e një marrëveshjeje në oferta³ ndërmjet tyre, e cila në kuptim të Ligjit Nr. 9121 datë 28. 07. 2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës", neni 4, pika 1, në veçanti germa a), konsiderohet marrëveshje e ndaluar, pasi ka për objekt dhe pasojë kufizimin në mënyrë të ndjeshme të konkurrencës në tregun e prokurimit të automjeteve të reja.

PËR KËTO ARSYE :

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 4, pika 1, nenit 24, shkronja d), nenit 45, pika 1, nenin 74, pika 1, germa "a" dhe nenin 80 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.7.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës",

V E N D O S I :

- I. Mbylljen e hetimit të thelluar për ndërmarrjet "Classic" sh.p.k, "Hyundai Auto Albania" sh.p.k, "Noti" sh.p.k dhe "Ultra Motors" sh.p.k.
- II. Ndalimin e marrëveshjes në oferta në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja midis ndërmarrjeve "Classic" sh.p.k; "Ultra motors" sh.p.k; "Noti" sh.p.k; dhe "Hyundai Auto Albania" sh.p.k, si marrëveshje e ndaluar në kuptim të nenin 4 të ligjit Nr. 9121, datë 28.7.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës".
- III. Të gjobisë ndërmarrjen "Classic" sh.p.k, për pjesëmarrje në marrëveshjen e ndaluar në oferta, në shumën prej 25,712,000 (njëzetepesëmilioneshatëqindedybedhjetemije) Lekë;
- IV. Të gjobisë ndërmarrjen "Hyundai Auto Albania" sh.p.k, për pjesëmarrje në marrëveshjen e ndaluar në oferta, në shumën prej 5,383,000 (pesëmilionetreqindetetedhjetetë mije) Lekë;
- V. Të gjobisë ndërmarrjen "Ultra motors" sh.p.k, për pjesëmarrje në marrëveshjen e ndaluar në oferta, në shumën prej 1,517,000 (Njëmilione pesëqinde shtatëmbëdhjetmije) Lekë;
- VI. Të gjobisë ndërmarrjen "Noti" sh.p.k, për pjesëmarrje në marrëveshjen e ndaluar në oferta, në shumën prej 2,994,000 (Dymilionenenteqindenëntëdhjetee katërmije) Lekë;

---

³ Marrëveshjet në oferta kane për objekt dhe pasojë kufizimin e konkurrencës duke koordinuar veprimet e tyre ne përgatitjen dhe paraqitjen e ofertave me qellim pjesëmarrjen efektive ne prokurime dhe rritjen e fitimeve.

VII. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi dhe t'i komunikojë këtë vendim ndërmarrjeve të mësipërme.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURENCËS

Servete GRUDA

Koço BROKA

Rezana KONOMI

Anëtar

Anëtar

Anëtar

Lindita MILO (LATI)

K R Y E T A R

MENDIMI I PAKICËS

Lidhur me Vendimin e Komisionit të Konkurrencës Nr.154, Datë 01.10.2010 “Për ndalimin e marrëveshjes midis ndërmarrjeve “Classic” shpk, “Hyundai Auto Albania” shpk dhe “Ultra Motors” sh.p.k dhe vendosje gjore ndaj tyre për kufizimin e konkurrencës në tregun e Prokurimeve të Automjeteve të Reja”, kam mbajtur qëndrim kundër, sidomos lidhur me pjesën konstatuese të tij dhe rrjedhimisht edhe me dispozitivin e këtij vendimi. Këtë qëndrimin e mbështes dhe e argumentoj me arsyetimin e mëposhtëm :

A-Përsa i përket qëndrimit ndaj Raportit të Hetimit të Thelluar në Tregun e Prokurimeve të Automjeteve të Reja që në fillim të shqyrtimit nga ana e Komisionit, (sidomos shqyrtimi i Raportit mbi “Hetimin Paraprak në Tregun e Prokurimeve të Automjeteve të Reja”etj) dhe në vazhdimësi kam shprehur shqetësimin tim mbi:

I) Trajtimin e barabarta ose jo, nga ana e grupit të punës ndaj gjithë firmave nën hetim,

II) Mbi përcaktimin e tregut përkatës

III) Problematikat specifike të tenderimit, përfshi edhe ato të Bid Riging që duhen trajtuar nga APP, apo nëse kemi të bëjmë me kufizimin e konkurrencës që i nënshtrohen akteve ligjore dhe nënligjore për mbrojtjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg?!

Qëndrimin e shoqëruar edhe me votën time kundër po e argumentoj duke u mbështetur në këto tre elemente kryesore:

I-Është e tepert të nenvizoj se konkurrenca dhe sidomos **mbrojtja e saj kërkon rregulla të barabarta loje dhe nje Autoritet Konkurrence qe funksionon si arbiter per rregulla te barabarta loje. Por, si është realizuar kjo barazi, si janë realizuar këto rregulla të barabarta loje nga ana e Grupit te Punës që ka realizuar monitorimin dhe hetimin e këtij tregu ?**

Mbështetur në dosjet hetimore, rezulton se monitorimi i këtij tregu dhe më pas Hetimi i tij nga ana e Sekretariatit, është nisur nga shenjat e vërejtura gjatë tenderit për blerjen e një autoveture nga ana e Autoritetit të Konkurrencës në vitin 2008, nga ku është konstatuar se “Nga monitorimi i realizuar në Tregun e Prokurimeve të Makinave të Reja nga Sektori Anti-Kartel te Autoritetit të Konkurrencës, si dhe shqyrtimi i dosjes së Autoritetit të Konkurrencës për blerje Autoveture të Re për vitin 2008 rezulton se vihen re shenja të kufizimit të konkurrencës në të paktën dy procedura prokurimi si vijon:

I. Në tenderin e zhvilluar pranë Autoritetit të Konkurrencës me objekt “Blerje Autoveture” me fond limit xxxx lekë, datë 02.05.2008 dhe 11.09.2008 kanë marrë pjesë ndërmarrjet “Hyundai Auto Albania” sh.p.k dhe “Ultra motors “ sh.p.k me shkeljet :

- Autorizimi për pjesëmarrje ne tender është në të njëjtën datë me të njëjtat gabime drejtshkrimore ku me date 02.05.2008 ndermarrja Hyundai autorizon Z. D.Gj për të marrë pjesë në tenderin e zhvilluar nga Autoriteti i Konkurrencës, ndërsa ndërmarrja “Ultra motors” autorizon Z. A.M. në autorizimin e zhvillimit të tenderit te ri në shtator 2008 përfaqësuesi i Hyundait për tenderin e parë paraqitet për “Ultra motors” dhe përfaqesuesi i “Ultra motors” për tenderin e pare paraqitet per “Hyundai”;
- Data e printimit (e njejte) të ekstraktit të regjistrimit tregtar për të dhënat e subjektit “Shoqëria me përgjegjësi të Kufizuar sh.p.k ” datë 20.03.2008 dhe noterizuar nga i njëjti person, ka të njëjta gjurmë dhe shënja të printimit;
- Raporti i ekspertit kontabël të autorizuar dhe pasqyrat fiianciare të shoqërisë për periudhën Janar-Dhjetor 2007 është bërë nga i njëjti auditues, me të njëjtin lloj shkrimi, editim dhe vërtetuar njësimi me origjinalin nga i njejti noter;
- Oferta e ofruar është për të dyja në të njëjtën datë me 02.05.08 perdoret i njejti konceptim i ofertës së ofruar;
- Formulari i përshkrimit te firmave i hartuar me 02.05.08 për të dy firmat, formulari eshte në të njëjtin përshkrim, editimi është i njëjtë ka ndryshuar vetëm lloji i shkrimit në të dy format nuk ka justikimin data është me nënvijëzime , hapësira është e njëjtë paragrafi i parë nga i dyti;
- Formulari i çmimit të ofertës është i njëjti format, me të njëjtin shkrim, me të njëjtin përmbajtje;
- Çmimi në total të gjithë elementet e tjerë të ofertës janë të njëjta, me të njëjtat gabime ortografike si përdorimi i ‘e’ në vend të ‘ë’, si dhe gjurmët e fotokopjimit dhe prinitimit janë të njëjta;
- Njoftimi i mosvleresimit te mjetit, i bërë nga të dyja ndërmarrjet megjithëse në data të ndryshme, elementet e shkresës janë të njëjta. Arsyetimi i moslëvrimit te mallit është i njëjtë;
- Sasia dhe grafiku i lëvrimit është i njejtë në konceptimin pothuajse e njejte në edititim me të njëjtat gjurmë printimi me të njëjtat gabime shtypshkrimi, vetem me pak ndryshime boldimi;
- Duke analizuar ofertat me fondin limit rezulton se ofertat janë afër fondit limit dhe të dy ofertat pothuaj në të njëjten përqindje 98.8 dhe 99.4
- Bazuar në Ligjin Nr 9121, date 28.7.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës “ dhe në bazë të metodologjisë së OECD” Fighting Cartel in Public Procurement” , elementet e mësipërm japin elementet e një sjellje të koordinuar në tenderat publike në kuptimin e nenit 4 te Ligjit” Për mbrojtjen e konkurrencës” “4

- II. Nga analiza e konkurrences se tenderave të makinave te reja me prokurime publike per fondin limit xxxx leke, te zhvilluar nga Ministria e Brendshme date 23.10.2008, u konstatuan kufizime te konkurrences bazuar në ... “5

Mbi këtë bazë, me nismën e Sekretarit te Përgjithshëm ,filloi procedura për monitorimin e tregut të makinave dhe më 08/07/2009 u vendos: “Fillimin e procedurave të hetimit paraprak në tregun e prokurimeve të automjeteve të reja” me objekt – hetimi, nëse ka “kufizime të mundshme të konkurrencës në tregun e prokurimeve publike të automjeteve te reja” “ për të parë nëse ka apo jo ndërmarrje, që kryejnë veprime apo sjellje me elemente antikonkurrese, të cilat bien ndesh me Ligjin nr 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”

Pa patur asnjë paragjykim se hetimi mund të fillohet edhe nga një shkas i tillë, posaçërisht në këtë rast merrte dhe merr një rëndësi të posaçme çështja e trajtimit te problematikes se konstatuar në kohë, objektivitet dhe me një qëndrim të barabartë të të gjithë ndërmarrjeve që operojnë në tregun e marrë nën hetim. Në këtë kuadër lind natyrshëm:

a) Çfarë është bërë kur gjatë tenderit për blerjen e makinës se re nga Autoriteti i Konkurrences si klient, kur nga punonjësit e institucionit është kaluar i gjithë dokumentacioni ku janë mishëruar të gjithë qëndrimet e mësipërme të ofertuesve? Cilat kanë qenë pasojat e veprimeve te mesipërme të ofertuesve, përfshi këtu çmimin e makinës se re të blerë nga ana e Autoritetit të Konkurrencës apo ndikime te tjera ? Duke u nisur nga sa me siper lind pyetja: a është bashkepunuar nga ana e Sekretariatit si klient per blerjen e makines së re me autoritetin përkatës të prokurimeve publike që trajton shkeljet gjatë prokurimeve publike ? Nga hulumtimi i dosjeve, rezulton se nuk ka patur asnjë ankesë ose bashkëpunim me Autoritetin e Prokurimeve Publike, per eleminimin sa me shpejt te praktikave dhe qendrimeve të mësipërme.

Njoftimi i APP, për qëndrimet e mësipërme të firmave ofertuese, duhej dhe duhet bere sa me shpejt, pavaresisht nga hetimi dhe rezultatet e hetimit te kësaj çështje nga ana e Autoritetit te Konkurrencës. Edhe une i permbahem mendimit te shprehur nga koleget komisionere se “Metodologjia mbi bazen e te ciles eshte studiuar dhe hetuar eshte nje metodologji e sakte ...Ne fakt metodologjia si e kam kuptuar une eshte ne ndihme te punonjsve te prokurimeve publike per te dedektuar bid rigging, sepse pasi spjegon te gjitha rastet kur mund te kete bid rigging, thote perfundimisht mund te kete shenja dhe keto shenja i duhen oficerve te prokurimit publik...Ne te gjithë prokurimet qe une kam pare qe jane ofruar, të gjitha makinat jane marre nëpërmjet procesit te nënkontraktimit”

b) Krahas mos trajtimit të barabartë në formën e mos hetimit të plotë të procesit te nënkontraktimit të të gjithë firmave në tregun e marrë nën hetim, nuk është vështirë të konstatohet se shenja të konstatimeve të mësipërme si ato te afersise te vlerës se ofertave fituese me vleren limit që ka evidentuar grupi i punës per firmat nën hetim dhe gjobitje, iu perkasin edhe firmave te tjera.

- Keshtu Autoriteti Shqiptar i Konkurrencës është vene para sfidës **reale** që të zbatojë rregulla të njëjta loje për të gjithë ndërmarrjet në treg **duke realizuar ne kohe mbrojtjen dhe rivendosjen e konkurrencës se lire dhe efektive në treg**, apo të mbajë një trajtim të diferencuar duke u

---

5 Po ajo dosje.

kthyer thjesht në një gjobëvënës, dhe kete te fundit ta ktheje ne qellim ne vetvete, pa zbatuar rregulla të njëjta loje gjate procesit te hetimit pa u interesuar për rivendosjen e konkurrences së lirë dhe efektive sa më shpejt në këtë ose atë treg ?!

Por cilat janë disa nga elementet e mbajtur nga grupi i punës në këtë

proces?

- **Se pari.** Mbas kalimit në hapjen e hetimit paraprak Grupi i punës përcaktoi me vetedije si metodologji që “Znj. X Y do te mbledhë informacionin lidhur me ofertat dhe fitues për periudhën 2008-Qershor 2009 nga faqja zyrtare e APP(online) deri në një moment me qëllim moskompromentimin e hetimit për marrje informacioni në rrugë te tjera”⁶ Pra ky informacion është mbledhur apriori për t’u trajtuar formalisht thjesht si “mbulese”, pavarësisht në se përmban apo jo prova për shkelje te mundshme të konkurrencës në treg.
- Në dosjen hetimore nr 1 ndodhet file me nr 19 me kete informacion, por ishte pa koke (kur iu kërkua grupit të punes se çfarë përfaqeson ky dokument u bë shenimi : **Të dhena të nxjerra nga faqja e internetit APP www.app.gov.al**). Dokumenti eshte 16 faqesh dhe përmban informacionin për ofertat dhe fituesit për çdo tender nga data 06/08//2008 deri në 16.07.2009, në zbatim të detyres së lënë në procesverbalin e sipërpërmendur.
- Ky dokument me nr 19 ne dosjen nr 1 te hetimit paraprak mbi Ofertat e Publikuara nga APP, nuk eshte trajtuar nga grupi i punës, për të parë nëse praktika të realizuara nga ndërmarrjet e përcaktuara në hetim janë realizuar edhe nga ndërmarrje te tjera. Ky dokument përmban informacionin per 65 tendera ne nje kohe kur numuri i tenderave i realizuar gjate tre vjeteve te periudhes në hetim është shumë më i madh. Pra në vend të përdorej edhe ky dokument si bazë për hetim objektiv ai eshte përdorur në fakt thjesht për “mbulese”.
- Në këtë dokument provohet se shprehja “ Duke analizuar ofertat me fondin limit rezulton se ofertat jane afer fondit limit dhe te dy ofertat pothuaj në të njëjtën përqindje 98.8 dhe 99.4” nuk është një dukuri e izoluar vetëm për ndërmarrjet që do hetoheshin dhe gjobiten, por është një dukuri dhe per tendera të tjerë. Duke studjuar vete tenderat e pare ne dosjen ne fjale dhe duke perjashtuar ndermarrjen nen hetim per te cilat eshte vendosur gjobe rezulton sa me poshte :

---

6 Shih Procesverbal I grupit te punes dt 21.07.09

Pra kjo dukuri nuk është e izoluar. Por hetimi nuk është shtrirë në këtë drejtim. Pra trajtimi i firmave nën hetim në tregun e prokurimeve të reja është bërë me vetedije nga ana e grupit të punës në mënyrë të pabarbartë.

Duke qënë dakort me atakimin ndaj bid rigging –manipulimit të ofertave në prokurimet publike, nuk mund të jem dakort me praktikën e vetëdijshme të trajtimit selektiv të tyre, kur shenjat flasin se këto praktika janë zbatuar edhe nga firma të tjera. Nderkohe keto shenja të manipulimit të ofertave mund të luftohen në mënyrë efektive vetëm kur trajtohen rast pas rast pa perjashtur kënd.

Në këtë kuadër dhe kolegët Komisionere kanë kërkuar kriteret e përzgjedhjes së firmave nën hetim që mund të kenë manipuluar në tenderat publike dhe unë e kam mbështetur këto kërkesë në vazhdimësi duke kërkuar që grupi i punës të trajtojë të gjitha firmat në mënyrë të barabartë. Por ndërsa nga grupi i punës në rafshin praktik dhe keshilltari ligjor i Komisionit, edhe në rafshin interpretativ lidhur me çështjen ”Mbi ruajtjen e barazisë ligjore në inspektimet e kryera në kuadër të hetimit paraprak në tregun e Prokurimit të Automjeteve të reja” 7: mbahet ky qëndrim: Lidhur me “...parimin e barazisë para ligjit kuptohet trajtim i njëjtë në situata të njëjta apo të ngjashme dhe trajtim i ndryshëm në situata të ndryshme. Duhet pasur parasysh se trajtimi i papabarabarte në shkelje të ligjit nuk gëzon mbrojtje ligjore në sistemin shqiptar, pra askush që ka shkelur ligjin, nuk mund të pretendojë të shmanget përgjegjësisë penale apo administrative sepse autoriteti publik nuk ka arritur të gjejë dhe të dënojë shkelës të tjerë të ligjit”.

Në vend të zbatimit të procedurave të njëjta për të gjithë pra një hetim i plotë ndaj gjithë firmave nën hetim dhe sidomos ndaj atyre që kanë reflektuar shenja të manipulimit të tenderave, parashikohet dhe mbahet me vetedije një hetim dhe procedura selektive. Qëndrimi im është se Autoriteti i Konkurrencës duhet të realizojë rregulla të njëjta loje për mbrojtjen e konkurrencës së lirë dhe efektive.

Procedurat selektive të realizuara nga grupi i punës provohen edhe me një argument tjetër. Në planin e veprimeve në zbatim të vendimit nr 246 datë 08.07.2009 për hapjen e hetimit paraprak parashikohet midis të tjerash

➤ : Inspektim i formës Down Ride do të fillohet aty ku është fitues më i madh i

Nr	Nr rendor i tenderit në dokument	Fondi limit	Oferta fituese	Oferta konkurruese	Oferta fituese e konkurruese ndaj asaj limit
1	3	4 569 973	4 500 000	4 560 000	98.46;99.78
2	4	1 400 000	1 380 000	1 390 000	98.57; 99.28
3	7	1 500 000	1 494 000	1 499 500	99.6;99.96
4	8	1 200 000	1 190 000	1 195 000	99.16;99.58
.....					

tenderave dhe ku ka me shumë element paraprak që aty janë formuluar ofertat.

➤ “Leandro Noti” dhe “Ultra motors” duke qënë se të dy kanë qënë pjesëmarrës në të paktën dy tendera dhe njëherë ka fituar njëri dhe njëherë ka fituar tjetri.

- “Hyundai” duke qene se ne disa tendera ka marrë pjese me “Leandro Noti” me dy oferta si dhe afer fondit limit me 96 % ne dy lote njehere ka fituar njeri dhe njehere ka fituar tjetri.
- “Anas sh.p.k” dhe “Proche Albania” pasi kane nje rregullushmëri ne ofetat e paraqitura.
- Tek “Noshi sh.p.k” pasi nuk ka fituar asnjehere për të parë bashkëpunimin që ka me të tjeret ose arsyen që ai nuk është fitues asnjëherë, Kompania paraqet disa herë oferta por nuk fiton.

Kujtoj se ky përcaktim është që në fillim të hetimit paraprak. Në firmën e fundit ka patur dhe ka vetëm pyetësor, por jo inspektim siç është parashikuar në planin e veprimit (Inspektim i formës Dawn Raids do të fillohet aty ku **është fitues më i madh i tenderave**). Duhet thënë se kjo është firma që ka patur fituar tenderin me vleren më të madhe të makinave në prokurimin publik të vitit 2009, ne datë 01.09.2009 kur jane shlyrtuar ofertat , qe eshte publikuar ne Buletinin Zyrtar te Agjensise se Prokurimit Publik.

Qëndrimi im ka qënë i qartë dhe në mbledhjen e datës 21.12.2009, mbledhje e Komisionit të Konkurrencës për shqyrtimin e “Raport për hapjen e hetimit të thelluar në tregun e prokurimit të makinave të reja” kam mbajtur këtë qëndrim : I mbetem shqetesimit te ngritur ne mbledhje. Ne tenderat ne Shqiperi ka shkelje te ligjit, por kjo kerkon përcaktim të sakte. Ne si Autoritet po futemi në rruge të gabuar, në vend që të ndihmojmë tregun të mirëfunksionjë po krijojmë probleme të tjera. Nëse ndërhyrja është selektive në vend të ndihmojme në zgjidhjen e problemit do ta agravojme ate... në vend të vemë vetulla kemi për të nxjerrë sytë” .

Gjate hulumtimit të dosjeve rezulton se në dosjen e hetimit paraprak nr.1 ndodhet file me nr 26 ku konstatohet se Z.A.P është zotërues i 100 % të aksioneve në “Ultra Motors” sh.p.k dhe në të njejten kohë edhe tek “ “Classic” sh.p.k, Në raport nuk kam parë të trajtohet një çështje e tillë, implikimet që ka patur dhe ka kjo ne tregun e makinave te reja dhe ne tregun e prokurimit te makinave te reja, por sidomos per rivendosjen e konkurrences se lire dhe efektive ne tregun e prokurimit te makinave te reja.

Pra sa nga me sipër te krijohet ideja se ky hetim eshte ndermarre nga qejfmbetjet e punonjesve te Autoritetit te Konkurences me ndërmarrjen “Hyundai” sh.p.k nga blerja e makines se institucionit dhe për këtë unë nuk dua të bëhem pjese e kësaj vendimmarrje, i shtyrë nga konflikti i interesit. Une do te behesha pjese e kesaj vendimarrje nese hetimi pavaresisht nga fillesa do siguronte në vazhdimësi, procedure dhe një hetim të barabarte të gjithë ndërmarrjeve në këtë treg, duke evidentuar se nga ky hetim i barabartë dhe i plotë.

Lidhur me sa me sipër grupi i punës duhej të ishte më transparent.

Se dyti. Nuk jam dakort me përcaktimin evaziv të tregut përkatës.

a) Tregu i makinave ne Shqiperi sic dihet përbëhet nga disa lloj tregjesh, tregu i makinave të vjetra, tregu i makinave (automjeteve) të reja, dhe tregu i prokurimit të makinave të reja.

Është i njohur që tregu i makinave të vjetra është një treg i parregulluar dhe i pakontrolluar, ndërkohe dhe është tregu me i madh. Krejt ndryshe ndodh në tregun e makinave te reja, i cili për vetë natyrën e saj është një treg i kontrollueshëm nga organet shtetërore (Drejtoria e Përgjithshme e Doganave, Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Autoriteti i Konkurrencës etj). Raporti midis këtyre dy tregjeve në numër makinash është rreth raporteve 10:1; 9:1; 8:1; ne favor te tregut te makinave te vjetra. Shoqata të ndryshme që janë të lidhura me këtë treg (të makinave te reja) si Dhoma Gjermane e

Tregëtisë, kanë kërkuar ndihmesën e organeve shtetërore për të luftuar Konkurrencën e **Pandershme** në këtë treg, duke ftuar vazhdimisht në këto takime edhe Autoritetin e Konkurrencës.

Në kushtet kur nuk vihet re asnje angazhim serioz ndaj tregut të makinave të vjetra apo ndaj shqetësimeve në tregun e makinave të reja, hapet me iniciativën e Sekretariatit hetimi në tregun e prokurimeve publike të makinave të reja.

Duhet thënë se tregu i prokurimeve publike në vlerë, ndaj tregut të makinave të reja për periudhën e marrë nën hetim ka qënë respektivisht ndaj xxxx leke ndaj xxxxx lek në vitin 2007 ose 6.82 përqind; xxxx lek dhe xxxxx leke në vitin 2008 ose 5.66 përqind, dhe xxxx lek në vitin 2009 nga xxxx leke ose 11.57 përqind . Pra kur u hap hetimi niveli sasior i këtij tregu ka qënë dukshëm nën 10 përqind të tregut të makinave të reja dhe shumë më i vogël në krahasim me tregun e makinave në Shqipëri.

Ndërkohe midis tregut të makinave të reja dhe tregut të prokurimit publik të makinave të reja ka disa dallime jo të vogla. Nisur nga numri i firmave që operojne në tregun e makinave të reja rezulton se ky treg i përket strukturese se konkurrencës monopoliste. Kjo strukturë tregu ndonëse është pjesë përbërëse e formave të tjera të konkurrencës jo të plotë perfaqëson një strukturë tregu të afert me konkurrencën e plotë, por që ka edhe disa tipare që e dallojnë nga ajo. Kryesorja është diferencimi i produktit, të realizuar si nëpërmjet **cilësisë së tij, imazhit, shërbimeve dhe një kontroll i kufizuar i çmimeve**. Ky kontroll i kufizuar i çmimeve mbartet dhe **në tregun e prokurimit publik të makinave të reja i cili është një treg i rregulluar dhe ndëkohë ku kufizohen dukshëm disa elemente të konkurrimit të lirë karakteristike për këtë produkt sic janë marka, imazhi etj.**

U ndala në dallimin midis tregut të prokurimit publik të automjeteve të reja, nga tregu i shitjes së lirë të tyre, se siç del nga ky hetim, problematika e parregullsive në tregun e parë është mjaft më e përhapur se sa në ato që është ndalur grupi i punës.

Në këto rrethana trajtimi i skemave të nënkontraktiveve të parregulltata vetëm për disa, duke përjashtuar të tjerat nuk i shërben as mbrojtës dhe rivendosjes se konkurrencës në tregun e prokurimeve publike të makinave të reja, por mund të shërbejë si mjet për daljen e ndermarrjeve të caktura nga tregu.

Ndërkohe të bie në sy se firma me fuqinë më të madhe në tregun e makinave të reja zë vetëm deri në 15.81 % të tregut, duke krijuar premisa për një konkurrencë të lirë, efektive dhe të ndershme në treg. E rëndësishme është që ky treg të mbrohet nga konkurrenca e pandershme, sic është edhe shqetësimi i aktorëve të tij, nga firma dhe individë fantazëm, pa përjashtuar shkeljet e tjera të konkurrencës së lirë dhe efektive.

b) Në pikën 6.1 përcaktimi i tregut përkatës, në pikën nr. 42 tregu përkatës i produktit përcaktohet “ Për analizimin e sjelljes së ndermarrjeve dhe efekteve që ka shkaktuar sjellja e tyre në treg do të konsiderojmë treg përkatës produkti, **tregun e automjeteve të reja që ofrohen për prokurim publik.**

Duke iu përmbajtur këtij përkufizimi nuk mund të mos të bjerë në sy se firma me nr.28 në tabelen 4 faqe 26 të raportit e cila kap 49.88 % të tregut të automjeteve të reja që ofrohen për prokurim publik në vitin 2009, dhe që ka fitur tenderin me vlerën më të madhe gjatë periudhës të marrë nën hetim një vlerë në tender prej xxxx lek, me efekt të drejtperdrejte dhe në zgjerimin e sferës në tregun e makinave të reja, nuk i është nënshtruar inspektiveve dhe hetimit të plotë (qofte në fazën e hetimit paraprak) përveç intervistimit në forme pyetësori.

Ndërkohe lidhur me këtë treg grupi i punës përjashton hulumtimin e tij në tregues fizik edhe kur kërkohet kjo analize që është realizuar gjatë hetimeve të tjera të realizuara nga Autoriteti i Konkurrencës.

Percaktimi i tregut perkates nuk eshte qellim ne vetvete, por i nevojshem per te gjykuar fuqine e tregut dhe nga kjo per te hetuar sjelljen e firmave ne treg. Krejt ndryshe eshte vepruar nga grupi i punes kur u konstatua rritja e fuqise se tregut nga ndermarja e siperpermendur, qe nuk i eshte nenshtuar hetimit.

Ndërkohë në trajtimin e tregut përkatës ne raport evidentohet ne pika 6.1.1 piken nr.41 se “Duke u bazuar në kriterin e zëvendësueshmërisë, si kriteri kryesor në përcaktimin e tregut përkatës, produkte të zëvendësueshme që mund të marrin pjesë në prokurimet publike për blerje automjeteve të reja, janë të gjitha llojet e automjeteve të reja që ofrohen nga shoqëritë koncesionare të automjeteve të cilat plotësojnë specifikimet teknike që kërkohen në një prokurim publik të organizuar nga ana e një autoriteti kontraktual”.

Natyrisht ky element është shumë i rëndësishëm, thelbësor në tregun e prokurimeve publike të makinave të reja. Pjesëmarrja në këtë ose atë tender përcaktohet nga këto specifikime. Por pavaresisht se jepet ky përkufizim tregjet përkatëse me këto ose ato specifikime teknike, lista e tyre nuk jepet, dhe ne raport nuk i nënshtrohet analizës dhe hetimit të sjelljes së firmave në secilin nga këta tregje përkatëse, për të gjykuar se si kjo ose ajo sjellje e firmave në tregun dhe tregjet përkatëse të prokurimit publik të makinave të reja është keqpërdorur për të rritur pjesën e tregut në tregun e makinave të reja apo për të rritur padrejtësisht çmimet dhe fitimin.

Keshtu percaktimi i tregut perkates ne te dy rastet mbetet qellim ne vetvete dhe jo zanafille e hulumtimin dhe hetimit.

Pra nuk ka dalë përkufizimi i tij në se është ai i prokurimeve të makinave të reja apo për çdo tender. Nga ana tjetër e kam shprehur edhe proces-verbalin e mbledhjes vendimmarrëse se problemet specifike të një tenderi kur numri i automjeteve është 1 janë jashtë sferës së fushe-veprimit të ligjit dhe institucionit të Autoritetit të Konkurrencës.

III-Manipulimi i ofertave nga ndermarjet pjesemarrëse ne tendera, ose tenderat “collusion” nuk është qëllim në vetvete, por ndryshe nga pritja për të konkurruar, komplotohet fshehurazi për të rritur tregun, çmimin ose për të ulur çilesinë e mallrave dhe shërbimeve nepermjet manipulimit të procesit të tenderimit. Kjo është artikuluar mjaft qartë edhe në udhëzimin për luftën kundër manipulimit të ofertave në prokurimet publike, për të cilin pretendohet se është zbatuar nga grupi i punës gjatë këtij hetimi .

Dallimi midis marrëveshjeve në tender në se janë në trajtën e manipulimit në tender për përfitime të caktuara të padrejta (si rritja e peshës që ze ndermarrja ne tregun e lire, çmim më të lartë, etj), proceseve të nënkontraktimit që parashikohet në ligjin e prokurimeve publike (ligji i prokurimit parashikon nënkontraktimin, por brenda disa rregullave që duhet të zbatohen si ajo e deklaratimit në autoritetin kontraktor dhe nuk duhet të kalojë 40 % e mallit që prokurohet) apo thjesht për pjesëmarrje për të plotësuar numrin e nevojshëm të pjesëmarrësve në tender, sidomos në rastet kur numri i makinave në tender është vetëm 1 përbënte një nga sfidat e këtij hetimi. Edhe në rastin e fundit kemi një marrëveshje në ofertë, madje edhe e “fshehtë”, por kjo nuk presupozon për mendimin tim se këtu duhet të kufizohet dhe të përfundojë analiza dhe hetimi paraprak apo i thelluar në tregun e prokurimit publik të makinave të reja. Analiza e faktit se sa kjo apo ajo marrëveshje në ofertë përben shkelje të ligjit të prokurimeve publike apo të ligjit “Për mbrojtjen e konkurrencës”, do të ishte e plote se

sigurohet njohja e fitimit të paligjshëm të ndermarrjeve nën hetim. Kjo ka rëndësi të posaçme për vendosjen dhe sigurimin e konkurrencës si në tregun e prokurimeve publike po ashtu dhe në atë të makinave të reja..

Në këtë kendveshtrim, duke patur parasysh tre ndërmarrjet kryesore, të cilat i janë nënshtruar hetimit të thelluar kanë patur këtë ecuri në tregun e makinave të reja (një ndër ndikimet e marreveshjeve në oferta midis tyre) :

- dy firma kanë patur stanjacion me një rënie të vogël gati të paperfillshme nga viti 2007 në vitin 2008 dhe 2009 dhe për një firmë stanjacion në vitin pasardhës me një rritje jo më shumë se 1.6 % në vitin 2009, në tregun e makinave të reja

- se niveli i çmimeve në tregun e prokurimit publik të ndermarrjeve nën hetim është i njëjtë ose më i ulët se sa në tregun e lirë të makinave të reja

- se firma katërt ka shërbyer si “dealer” i njërës nga tre firmat e marra nën hetim por dhe

- ndërkohë nga grupi i punës nuk jepet asnjë informacion se sa është numri i makinave të shitura për secilën nga këto firma në tregun e prokurimeve publike, apo për analizen në terma fizike të tregut përkatës, mbështetur në gjithë trajtesën e mesipërme kam dalë në konkluzionin se:

Përsa i përket këtij raporti, si dhe paraqitjes skematike që ju bë atij nga grupi i punës në mbledhjen e radhës së Komisionit, u evidentua se grupi i punës, përmes raportit nuk ka qenë në gjendje t’i japë përgjigje shqetësimit të Komisionit të Konkurrencës dhe kryesisht shqetësimit tim në lidhje me problematikën e këtij tregu dhe sidomos formave se si duhet të arrihet rregullimi i këtij tregu, ndaj nga kjo pikepamje fakti që grupi i punës nuk ka sjellë propozim për këto probleme me shtynjë që të tregohet i rezervuar në konkluzionet përfundimtare të grupit të punës, elemente këto që janë anashkaluar dhe nuk janë marrë në konsideratë nga anëtarët e tjerë të komisionit.

Propozimi im në këtë pikë ka qenë që të shihej mundësia, përpara vendimmarrjes për një mbledhje, ose tryezë të rrumbullakët me autoritetet përkatëse, aq më tepër kur në këtë drejtim nuk ka pasur asnjë hollësi nga grupi i punës se kush janë institucionet e linjës me (me pretekstin se ka pasur ndryshime në radhët e tyre) dhe me të cilat paraprakisht duhej të ishte marrë kontakt dhe më pas mundësisht mendim i zyrtarizuar prej tyre, konkretisht nga Avokati i Prokurimeve. Lidhur me konstatimet kam kërkuar që raporti i grupit të punës të ishte më transparent në evidentimin e gjërave dhe me gjithë insistimet e mia këto nuk janë marrë në konsideratë dhe raporti ka dalë i mangët

Sa më sipër duke mos qenë pothuaj tërësisht dakord me vlerësimin e fakteve të bëra në argumentet e pjesës konstatuese të vendimit, hartuar nga shumica, nuk mund të jem dakord dhe të miratoj dhe dispozitivin e këtij vendimi i cili është rrjedhojë e drejtpërdrejtë e atyre konstatimeve.

Prandaj çmuj që për përmbajtjen e vendimit të jap votën kundër.

KOMISIONI I KONKURRENCËS

Koço BROKA

Anëtar